

פרשת תרומה

ויקחו לי תרומה וגו' אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)

יש לדקדק מה הוא הכפילות "תקחו את תרומתי", וכבר הרגיש בזאת רבינו חיים בן עטר, וביאר בשני אופנים. וז"ל (בדרך השני) עוד ירצה לומר שאינה חשובה ליקראות "תרומתי" אלא המובא מנדבת לב האדם, והוא אומרו מאת אשר וגו' תקחו את תרומתי. אבל "המעושת" (שאינו ברצונו) לא קראה תרומתי אלא "תרומה" דכתיב ויקחו לי תרומה. עכ"ל. כלומר הפסוק מדבר בשני סוגי צדקה, זה שניתן שלא ברצון נקרא תרומה, אבל זה שניתן ברצון נקרא תרומתי - תרומת ה' כי חשובה היא לפניו.

ובזה תראה ההפרש שאצל תרומתי הזכיר השי"ת "לב" שאמר אשר ידבנו ליבו. והענין י"ל כי 'כבוד' הוא גימטריא 'לב'. לרמז לאדם כי לכבד את האל הגדול הוא ליתן לו את הלב כלומר בשמחה וברצון. כי בזה מראה שאוהב את האל יתברך. וכבר ידוע מ"ש רבותינו על קרבנו של קין לעומת הבל. (ותראה 'הבל אותיות').

'הלב והנה יש לפעמים שאדם נותן צדקה אשר נתבקש עליה, והוא נותן, אך אין ליבו שלם עם הנתינה כי נתנו מתוך שלא רצה להתבייש או לאיזה סיבה. וחבל על זאת. כי הלא כבר נתת למה לא תתן בלב שלם, והשגת את כל המצוה.

בדומה לזה אדם נותן מתנה לחבירו ואשה לרעותה, עקב אירוע שמחה וכדומה. אלא שאמנם נותנים, אבל ליבם בל עימם, כי אין נותנין מלב מלא, ולא זו הדרך. הלא כבר הוצאתם הוצאה למה לא יקבלנו המקבל (התמים) במתנה גמורה ובלב חלוט. מה גם שלפעמים נתינת דבר איש לאיש שלא ברצון רק מחמת כסיפותא, יש בו כחשש גזל כאשר העירו בזה האחרונים, וכתב זאת רבינו אליעזר פאפו בספרו "פלא יועץ" (מע' כללות). וראה עוד במציעא (דף כב.) ובחכמת מנוח שם.

אשר על כן, יתקן כל אנוש את ליבו ויתן צדקה בשמחה ובלב שלם. ומה שנותן יתנו ברצון ובלב שלם. וכן מתנות ודורונות אשר שולח למקורבו ולחבירו יתן בלב שלם ובפרט אם המקבל איש חסר אמצעים שאז הוי ה"מתנה" בגדר מצות "צדקה" כנודע

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א